

DIVADELNÍ TŘEBÍČ

1

ZPRAVODAJ VIII. NÁRODNÍ PŘEHLÍDKY AMATÉRSKÉHO ČINOHERNÍHO A HUDEBNÍHO DIVADLA

KVĚTEN 1999

Vážení a milí divadelní přátelé!

S nejkrásnějším ročním obdobím přichází do našeho regionu i největší kulturní svátek jara – Divadelní Třebíč 1999. Ani se nechce uvěřit, že se letos koná již VIII. ročník národní přehlídky amatérského divadla. Zdá se, že je to nedávno, kdy zástupci města, okresu a nadšenci kolem divadla vstupovali s jistými ambicemi na divadelní scénu a po vítězství ve výběrovém řízení získalo okresní město v roce 1992 statut pořadatele národní přehlídky.

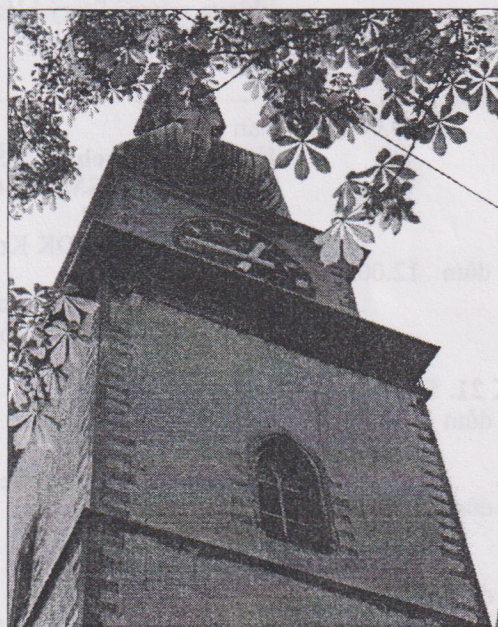
Po prvním ročníku, který se velmi vydařil, stojí tato akce na pevných základech a město Třebíč a organizátoři přehlídky se zapsali hluboko do povědomí široké divadelní obce. A věřte, že jsme na to hrdí. Máme radost, že můžeme navázat na bohaté divadelní tradice našeho okresu a že zapálení a elán pořadatelů přehlídky a příznivců divadla neutuchají ani přes všudypřítomné finanční problémy.

Vážíme si nejen obětavého úsilí všech organizátorů, ale především uměleckých výkonů a tvůrčích schopností všech soutěžících divadelních souborů, nadlidského úsilí porotců, mravenčí práce těch nejmenovaných, bez nichž by se přehlídka nemohla uskutečnit. Díky vám všem, kteří bez ohledu na čas a peníze rozdáváte radost, zamyšlení a obohacení duše.

Přeji vám, aby vaše snažení bylo doceněno, abyste si neodváželi jen zasloužená uznání vaší celoroční činnosti, ale i ty nejkrásnější zážitky a vzpomínky na Třebíč a dobré přátele.

Vítejte tedy u nás, mějte příjemný pobyt a zlomte vaz!

*Ing. Petr Průža
pověřený řízením Okresního úřadu Třebíč*

Vážení a milí kolegové divadelníci, myslím tím i Vás, kolegyně divadelnice, lépe řečeno divadelní divy, zdá se to až neuvěřitelné, jak ten čas letí. Je tu opět máj a s ním nejen „lásky čas“, ale i čas Divadelní Třebíče. A letos již 8. Když onu dámu osmičku položíte, pro lepší představu takto – ∞ – máte tu nekonečno. A tak přeji májové Divadelní Třebíči právě tolik pokračování. A Vám všem přeji, aby ta letošní byla pro Vás ta nejkrásnější.

Jarda Dejl

P.S. 1/: Určitě si kupte, pokud už nemáte, knihu „Cesty českého amatérského divadla“. Stojí za to ji mít.

P.S. 2/: O tom, že i v Třebíči divadlo žije svědčí úspěch malých BENÍKŮ – žáků 7 A ZŠ Třebíč – Benešova, kteří vyhráli regionální přehlídku dětských recitačních, divadelních a loutkářských souborů s inscenací Malý tygr a v červnu s ní pojedou na národní přehlídku Dětská scéna v Zábřehu. Malého tygra v podání BENÍKŮ viděly nedávno i děti v Londýně.

VIII. ročník Národní přehlídky amatérského
činoherního a hudebního divadla
DIVADELNÍ TŘEBÍČ 1999

PROGRAM:

STŘEDA 19. 5. 1999

Národní dům 10.00 hod. Nikolaj Vasiljevič Gogol
ŽENITBA
Divadelní spolek J. K. Tyl
Lomnice n. P.
Pasáž 13.00 hod. David Drábek
JANA Z PARKU
Divadelní soubor ZUŠ
Uherské Hradiště

Slavnostní zahájení přehlídky – 15.30 hod. – Karlovo náměstí

Národní dům 20.00 hod. Rita Zimmerová,
Wolfgang Kohlhaase
RYBA VE ČTYŘECH
Divadlo Na Kopečku při PL
Jihlava sekce „Starý blázní“
a jejich hosté

ČTVRTEK 20. 5. 1999

Pasáž 10.00 hod. Dan Goggin
**JEPTIŠKY aneb KLÁŠTERNÍ
ŠKOLA U NESMYSLOSROD-
NÝCH SESTER**
Divadelní soubor DK Kroměříž
Národní dům 12.00 hod. István Örkény
STOJÍ ZA TO ŽÍT?! (Kočího hra)
Adivadlo Havlíčkův Brod

PÁTEK 21. 5. 1999

Národní dům 10.00 hod. Anton Pavlovič Čechov
TŘI SESTRY
Divadelní klub Jirásek Česká Lípa
Národní dům 15.00 hod. Jean Genet
SLUŽKY
Divadlo AHA! Lysá nad Labem
Národní dům 19.30 hod. Ladislav Valeš
(volně podle I. Bergmana)
A JEŽÍŠEK UŽ DÁVNO...
(Fanny a Alexandr)
Rádobydivadlo Klapý

SOBOTA 22. 5. 1999

Národní dům 10.00 hod. Luděk Eliáš
JAKO TI HOLOUBCI
Divadelní soubor Senior DUO
Frýdek-Místek

Národní dům 15.00 hod. Sławomir Mrożek
TANGO
Divadlo AHA! Lysá nad Labem

Národní dům 19.00 hod. Antonín Hodek
ČESNEKOVÝ SAD
Divadelní soubor PIKI Volyně

NEDĚLE 23. 5. 1999

Národní dům 10.00 hod. Isaak Babel
**PRVÁ JAZDECKÁ
(Historky z vojny)**
Divadelné združenie
MKS Partizánske
HOST PŘEHLÍDKY

POROTA VIII. DIVADELNÍ TŘEBÍČE

Prof. PhDr. Jan Císař, CSc. Alena Urbanová
divadelní vědec a pedagog DAMU divadelní kritička

Vladimír Zajíc Aleš Bergman
dramaturg režisér, pedagog
DAMU a JAMU

PaedDr. František Zborník Karel Zmrzlý
odborný asistent PF Jihočeské scénograf
univerzity České Budějovice

tajemník poroty: PhDr. Milan Strotzer, ARTAMA Praha

Upřímně děkujeme

Sluší se hned v první festivalový den upřímně poděkovat našim partnerům, kteří nám i letos ochotně pomohli při zajišťování finančních prostředků. Bez jejich pomoci, bez jejich štědrosti a opravdového zapálení pro věc, kterou také považují za svou, bychom měli podstatně více vrásek na čele a kapsu divadelních plandavých kalhot hlubší. A z hluboké kapsy se peníz těžko loví. Takže je namístě vděčně připomenout všechny, kteří nám „přisypali“.

Generálním sponzorem přehlídky „Divadelní Třebíč 1999“ je SPT TELECOM.

Dalšími partnery jsou:

Minolta, spol. s r. o. Jihlava
ČEZ, a.s. – Jaderná elektrárna Dukovany
AGSTAV Třebíč, a. s.
Capital Progres, spol. s r. o. Třebíč
Reklamní potisk VODAK Print, spol. s r. o. Třebíč
SAX Real, spol. s r. o. Třebíč

Za ochotně poskytnuté služby děkujeme těmto firmám:
Květinářství U Madly Třebíč
Tiskárna Akcent, spol. s r. o. Třebíč

Jménem všech pořadatelů přehlídky i jménem vás herců a přátel divadla ještě jednou všem upřímně děkuji.

Mgr. Marek Buš
ředitel Městského kulturního střediska v Třebíči

INFORMACE

Stejně jako v minulém roce budou i letos divadelní soubory hrát ve dvou budovách – v Národním domě a v kulturním domě Pasáž na Masarykově náměstí.

V KD Pasáž bude hrát dnes ve 13 hod. Divadelní soubor ZUŠ Uherské Hradiště inscenaci hry Davida Drábka JANA Z PARKU. Ve čtvrtek v 10 hod. zde vystoupí Divadlo Lucerna Praha (L. Andrejev – TMA).

Divadelní Třebíč je soutěžní přehlídkou – vystupující soubory se potřebují na svůj výkon koncentrovat a každé vyrušení může mít negativní dopad na kvalitu představení.

Pořadatelé se proto obracejí na všechny návštěvníky s prosbou, aby v průběhu představení neprocházeli velkým sálem ND. Pokud se budou muset neodkladně přemístit z předsálí do přísálí, mohou využít tzv. Myši díru – průchod přes dvůr z předního do zadního traktu budovy (bude označeno).

Divadelní Třebíč zahájí představení Divadelního spolku J. K. Tyl z Lomnice nad Popelkou, který nastudoval klasickou komedii Nikolaje Vasiljeviče Gogola *Ženitba*.

N. V. Gogol je nejfrekventovanějším autorem Divadelní Třebíče – jeho hry tu byly uvedeny doposud celkem čtyřikrát. V roce 1994 hrálo D 111 z Českých Budějovic *Revizora*, v roce 1995 uvedl DS Vojan z Hrádku nad Nisou *Ženitbu* a DS Kolár z Police nad Metují *Revizora* a se stejnou komedií v Třebíči vystoupil v roce 1996 Divadelní klub Jirásek z České Lípy. Dnes opět uvidíme nové nastudování Gogolovy *Ženitby*.

Připomeňme si některé okolnosti vzniku této oblíbené komedie.

Rok 1835 byl plodným obdobím literární tvorby N. V. Gogola; vyšly mu hned dvě věci: výbor povídek *Arabesky* a *Mirgorod*, začal a dokončil satirickou komedii *Revizor*, napsal první stránky *Mrtvých duší*. V kruhu přátel předčítal jednoho jarního večera komedii, kterou předběžně nazval *Nápadníci*. Zpracoval v ní námět povídky *V předvečer* a vylíčil svízele děvčete na vdávání, které vybírá nápadníky, žádného nechce odmítnout a nakonec ztrácí všechny. Gogol tu rozvedl jedno ze svých oblíbených témat, v němž předvedl řadu neúčinných a zbytečných lidí – jako příklad slouží především přihlouplý úředník sedmého řádu Podkolesin. *Ženitba* byla téměř hotova než se zrodila první scéna z *Revizora*, ale autor se rozhodl nesvěřit tuto hru ani divadlu, ani vydavateli. Na svoji konfrontaci s diváky musela čekat ještě sedm let – a mezitím Gogol napsal vynikající komedii *Revizor*. V hierarchii Gogolovy divadelní tvorby se *Ženitba* dostala na druhé místo, které si zachovává dodnes. Je vynikajícím dobovým obrazem Ruska a jeho maloměstské společnosti z první poloviny 19. století, duchaplným, vtipným a na konci hořkým popisem prázdnoho života, postrádajícího opravdovost i lidskou přirozenost.

Mladí lidé z Divadelního souboru ZUŠ Uherské Hradiště si vybrali k inscenování hru mladého dramatika Davida Drábka (nar. 1970) *Jana z parku*. Tato hra získala v roce 1995 Cenu nadace Alfréda Radoka za nejlepší původní českou nebo slovenskou hru (o 1. cenu se dělila se hrou V. Klimáčka *Mária Sabrina*).

Marie Reslová, členka poroty, která soutěžní texty hodnotila, vyjádřila svůj názor v časopisu *Svět a divadlo*: ... „Vítězné texty nereagují na svou dobu pouze vnějšími znaky – proměnou reálií nebo slovníku vystupujících postav, nejzajímavější z nich zaznamenávají proměny našeho vnímání světa i postoje k němu. Bezprostředně reagují na pragmatičnost doby a atrofii smyslu pro transcendenci. Nikoliv ideologicky a mravoličně, nýbrž vypjatější imaginací, groteskním humorem nebo sklonem k vytváření „jiných“ světů, které zároveň přirozeně a sebezáchovně vstřebávají a transformují příznačné produkty duchovní prázdnosti naší doby. Jejich výrazným rysem je hra – s formou, s představami a asociacemi, se slovy a jejich významy. Inspirují se v nejrůznějších žánrech počínaje pohádkou, přes pokleslé dobrodružné seriály, science-fiction, comics až k „vážným“ moderním uměleckým směrům, jako je dadaismus, surrealismus, anebo absurdní groteska. Banalita, klišé, mediální kýč nebo technokratická hantýrka jsou pro ně nevyčerpatelnou zásobárnou materiálu ke slovním a asociacím hříčkám. ...Autoři těchto her milují fantastické příběhy. Jejich texty jsou napínavé, zábavné a humor většinou poměrně černý. Nevysvětlují transparenty s posláním a nevyhlašují manifesty, ale v pozadí jejich „postmoderních taškařic“ lze také vtušit jejich existenciální úzkost a touhu po transcendenci, po jiném, novém (nebo po starém dobrém?) „obyvatelném“ světě.“

Ve vyjádření úzkosti ze světa, který se vzdálil svému biologickému základu a rytmu, došel zřejmě nejdále David Drábek, autor hry *Jana z parku*. Drábkův „jiný“ svět, „park uprostřed metropole“, je stvořen na divadelním jevišti. ...David Drábek rozhodně nenapsal dojmavou hru a la *théâtre de la zombification* a vyprázdněné době, kde lidskost nemá šanci. Své postavy nesoudí, ale ani se jim nevysmívá. Soucítí s nimi, pohlíží na ně i na svět klidně, se zdravým odstupem a přiměřenou skepsí.“

Divadlo Na Kopečku při Psychiatrické léčebně v Jihlavě – sekce „Starý blázní“ připravilo inscenaci hry Wolfganga Kohlhaase a Rity Zimmerové *Ryba* ve čtyřech.

Hra je velmi oblíbena jak u profesionálních, tak u amatérských divadelníků. Morytát, podávající věrnou zprávu o nanejvýš neblahé historii, která se udála v roce 1838 u Nového Ruppínu v marce braniborské vypráví příběh tří starých sester, bohatých majitelek akcií proslulého pivovaru, a jejich společného sluhy Rudolfa. Unavený Rudolf, který třicet let poskytuje slečnám Hekendorfovým veškeré služby /i intimního rázu/, se chce odebrat na odpočinek a vymáhá slíbenou odměnu. Slečny dojdou k závěru, že se ho musí zbavit. Jenže – kdo jinému jámu kopá ...

Autoři patrně čerpali inspiraci z kramářské písně, která tuto nanejvýš dramatickou událost komentovala s patřičnou nadsázkou a vytvořili „černou“ komedii, ve které se mohou tři herečky a jeden herec pořádně „vyřádit“.

Stravování všech účastníků Divadelní Třebíče je zajištěno v restauraci „U Mottlů“, kde budou vydávány snídaně, obědy i večeře. Těm, kteří se budou chtít občerstvit v mezičasech, jsou k dispozici dva bufety – bufet firmy TERNO v přísálí ND a občerstvení U LAČNÉ ÚTROBY bratří Budínů, který je umístěn u malého sálu ND.

Při cestě do restaurace „U Mottlů“ neopomeňte nahlédnout do průjezdu předchozího domu, kde se nachází v malé galerii MěKS výstava Svět očima dětí. Žáci 3. – 9. tříd ZŠ Třebíč-Benešova tu vystavují své práce, které vytvořili pod pedagogickým vedením učitelek Simony Dobšínské, Dáši Hájkové-Smejkalové, Renaty Zelingerové a Lenky Stejskalové. Děti tu vyjádřily své pocity, postřehy a dojmy v obsahově i formálně zajímavých výtvarných pracích.

Milovníkům výtvarného umění doporučujeme návštěvu výstavní síně v Malovaném domě, kde je v současné době výstava surrealistické skupiny LACOSTE, v níž se na přelomu šedesátých a sedmdesátých let sdružili moravští výtvarníci Arnošt Budík, Jiří Havlíček, Josef Kremáč, Václav Pajurek, Karol Baron, František Deák a Aleš Navrátil.

PŘEČETLI JSME

V časopise Svět a divadlo vyšel rozhovor Marie Reslové s dramatikem Davidem Drábkem, z něhož citujeme malou část:

M.R. *Vaše druhá hra Hořící žirafy končí vizi konce světa – myslíte, máte pocit, že je právě v tuto chvíli pro podobné eschatologické vize více důvodů než jindy, v jiných dobách? Pokud ano, proč?*

D.D. Konce století prý v lidech podobné úvahy skutečně vzbuzují, teď se navíc blíží i přelom milénia. Já ale mohu mluvit jen o svojí vědomé zkušenosti a ta se týká posledního čtvrtstoletí. Než jsem se dal ve čtrnácti do psaní povídek, byl jsem už od plen fascinován zoologií a přírodou vůbec. V lese se cítím dodnes velmi svobodně.

O tom, že nenávratně mizí stovky živočišných druhů a že stejným tempem likvidujeme např. životadárný amazonský deštný prales, o tom není sporu, to jsou fakta zcela průkazná a nepochybnitelná. Jde o evidentní podřezávání kořenů a navíc o naši až dojemně hrůznou manipulovatelnost, omezenost a lenost.

Stav světa je děsivý a já jsem optimista. Věřím, že k vyléčení stačí pracné málo – být otevřený v lásce, snažit se být dobrý, samostatný, poučitelný z chyb. Někteří lidé mi opovržlivě argumentují, že je to utopistické. Ale nutné, podotýkám. A oni: „*Představ si, že by všichni lidé na světě najednou byli dobří. To by tady přece byla děsná nuda*“. Když dozní tahle jejich zaklínací formule, zaslechnu odněkud zpod země hluboký obřadný hlas, který říká: „*Slyšeli jste slovo ďábelské*“....

Tenhle krutý proces nepoučitelných však nemůže trvat donekonečna, neboť špatných žáků přibývá a máti planeta chřadne. A ten, kterého se odvažují zvátí Bohem, čeká dál na naše otevření, prozření nebo aspoň upřímnou snahu. A nejspíš už i jeho zmáhá stud a únava. V posledních letech stále citelněji ztrácí trpělivost někdo, kdo nás bezmezně miluje.

Dost možná, že celá tahle causa spěje k nějakému ráznému zúčtování. O tom, jestli při něm propadneme všichni nebo zda bude premiantů, o tom můžeme maximálně meditovat v koupelně. Nebo psát hry.

Očité svědectví z prvních dnů nevládnutelné humanitární katastrofy na Balkáně přináší výstava fotografií Jana Šibíka SOS Kosovo, pořádaná ve spolupráci s nadací Člověk v tísni, instalovaná v přísálí Národního domu. Snímky kosovských uprchlíků z Makedonie a Albánie, pořízené ve dnech 29. 3. – 6. 4. 1999 jsou výmluvným svědectvím o strachu, bezmoci a utrpení tisíců nevinných lidí.

Spolu s výstavou je uspořádána sbírka na pomoc uprchlíkům z Kosova. Výtěžek sbírky a vstupného z Divadelní Třebíče bude zaslán na konto SOS Kosovo.

STŘEDA 19. KVĚTNA 1999

- 10.00 DS J. K. Tyl LOMNICE NAD POPELKOU
N. V. Gogol
ŽENITBA
Velký sál Národního domu
- 13.00 DS ZUŠ UHERSKÉ HRADIŠTĚ
David Drábek
JANA Z PARKU
Kulturní dům Pasáž
- 15.00 **Slavnostní zahájení přehlídky na Karlově náměstí**
- 15.30 **Přivítání hostů v Malovaném domě**
- 17.00 **Rozborový seminář**
Malý sál Národního domu
- 20.00 Divadlo Na Kopečku JIHLAVA
RYBA VE ČTYŘECH
Velký sál Národního domu
- 23.00 **Rozborový seminář**
Malý sál Národního domu

ZÍTRA

- 10.00 Divadlo Lucerna PRAHA
Leonid Andrejev
TMA
Kulturní dům Pasáž
- 12.00 DS DK KROMĚŘÍŽ
Dan Goggin
JEPTIŠKY aneb KLÁŠTERNÍ ŠKOLA U NESMYSLOSRODNÝCH SESTER
Velký sál Národního domu
- 15.00 **Přivítání souborů**
Malovaný dům
- 16.00 **Rozborový seminář**
Malý sál Národního domu
- 19.30 Adivadlo HAVLÍČKŮV BROD
István Örkény
STOJÍ ZA TO ŽÍT ?! (Kočíí hra)
- 22.30 **Rozborový seminář**
Malý sál Národního domu